

فصل ششم

شکوفایی استان بوشهر

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

درس ۱۴ دستاوردهای استان پس از انقلاب اسلامی

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ و استقرار نظام جمهوری اسلامی شاهد تحول اساسی و توسعه در بخش‌های مختلف با توجه به وجود بسترهای مناسب اقتصادی در بوشهر بوده‌ایم. وجود منابع مهم زیرزمینی، سواحل طولانی و نیروی متخصص شرایط مساعدی را جهت تحقق اهداف انقلاب و توسعه استان به ارمغان آورده است. بخشی از مهم‌ترین دستاوردهای استان به شرح زیر است:

کشاورزی

علی‌رغم وجود محدودیت‌های اقلیمی و مشکلات کمی و کیفی آب و خاک، بهره‌گیری از دانش فنی و همت بالای کشاورزان سبب رونق این بخش در استان شده است. گرایش به سمت گسترش کشت‌های گلخانه‌ای و مقاوم در برابر خشکی، از نکات قابل توجه در توسعه بخش کشاورزی محسوب می‌شود. و همچنین در موارد زیر عملکرد قابل توجهی داشته است.

- اصلاح سیستم‌های آبیاری و اصلاح الگوی مصرف
- افزایش تولیدات کشاورزی
- توسعه کشت محصولات جدید دارویی
- ایجاد واحدهای تولید محصولات خارج از فصل (محصولات گلخانه‌ای)

شکل ۶-۲

شکل ۶-۱- آلونه ورا

جغرافیای طبیعی استان

شکل ۴-۶- کلزا

شکل ۳-۶- کنار پیوندی

شکل ۶-۶- تبدیل برگ خرما به خوراک دام

شکل ۵-۶- بسته بندی خرما

- کسب رتبه اول تولید گوجه فرنگی خارج از فصل و تولید نشا با دستگاه‌های تمام اتوماتیک
- کسب رتبه اول تولید گیاه دارویی آلوئه ورا
- کسب رتبه اول تولید کنار پیوندی
- کسب رتبه اول صنایع بسته بندی خرما در کشور
- موفق ترین استان در اجرای طرح‌های تحقیقاتی گیاهان شورپسند در کشور
- راه اندازی اولین کارخانه تبدیل سرشاخه خرما به علوفه.

شیلات

استان بوشهر با توجه به شرایط خاص اقلیمی حاکم بر آن و قرار گرفتن در طول سواحل خلیج فارس به عنوان یکی از غنی ترین دریا‌های جهان و استفاده از بخش وسیعی از اراضی مستعد ساحلی جهت کشت و پرورش میگو موجب رونق صنایع و خدمات وابسته به آن شده است.

برداشت میگوی پرورشی

استخرهای پرورش میگو

حوضچه تکثیر میگو

بزهشکده میگو

شکل ۶-۷

برای مطالعه

جدول شماره ۱-۶- مزارع و مجتمع‌های پرورش میگو

۸	تعداد مجتمع‌های فعال پرورش میگو
۷۳	تعداد مزارع فعال پرورش میگو
۱۱۸۸	سطح زیر کشت میگوی پرورشی (هکتار)
۳۱۹۷	میزان تولید میگوی پرورشی (تن)
۴۵۶۷	اشتغال در تکثیر و پرورش و فرآوری (نفر)
۳۱	تعداد واحدهای فرآوری

فعالیت

۱- در شهرستان شما در زمینه توسعه کشاورزی (زراعی - باغی - دامداری - شیلات) چه اقداماتی صورت

گرفته است؟

پیشتر بدانیم

- کسب رتبه اول تولید میگوی پرورشی کشور
- ایجاد ۲۳ بندر صیادی در استان با ظرفیت تخلیه ۱۸۰ هزار تن
- راه‌اندازی ۷ کارخانه کنسروسازی با ظرفیت تولید ۲۱ میلیون قوطی در سال
- راه‌اندازی ۲۹ کارخانه فرآوری محصولات دریایی

انرژی

در سال‌های بعد از پیروزی انقلاب برق‌رسانی به روستاها با سرعت زیادی جریان یافت. در حال حاضر کلیه روستاهای دارای ۲۰ خانوار از نعمت برق برخوردار شده‌اند.

موارد زیر بخشی از مهم‌ترین پروژه‌های اجرایی در زمینه انرژی بوده است.

- راه‌اندازی نیروگاه اتمی
- اجرای طرح‌های نیروگاه حرارتی
- احداث فازهای پالایشگاهی در پارس جنوبی
- احداث پالایشگاه فجرجم با ظرفیت ۱۱۰ میلیون متر مکعب در روز
- گاز رسانی به اکثر شهرها و روستا

فعالیت

در شهرستان شما چه تأسیسات نفتی و گازی احداث شده است؟

شکل ۸-۶- پارس جنوبی

شکل ۱۰-۶- شرکت پالایشگاه گاز فجر جم

شکل ۹-۶- منطقه نفتی بهرگان (بندر امام حسن(ع) شهرستان دیلم)

عمران شهری و روستایی

به دلیل محدودیت‌های طبیعی و اقلیمی و به منظور ایجاد یک توازن منطقی در نظام شهری و روستایی و نظام‌مند کردن توسعه کالبدی شهرها به منظور پاسخگویی مناسب به نیازهای موجود توسعه خدمات و امکانات زیر بنایی مورد توجه قرار گرفته است. در سال ۱۳۶۵ ضریب شهرنشینی در استان ۵۲ درصد بوده که این رقم در سال ۱۳۸۵ به ۶۵ درصد افزایش یافته است. یکی از علل این افزایش ناشی از تبدیل روستاها به شهر بوده است.

برای مطالعه

موارد زیر بخشی از مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته در بخش عمران شهری و روستایی است.

- مقاوم سازی مساکن روستایی
- انجام طرح هادی در روستاها
- خدمات ارتباطی تلفن ثابت به شهرها و روستاها
- آبرسانی به شهرها و روستاها
- توسعه فضای سبز

شکل ۱۱-۶- گاز رسانی در استان

محیط زیست

- ارتقای منطقه حفاظت شده نای بند به پارک ملی نای بند
- ارتقای بخشی از منطقه حفاظت شده مند به پارک ملی دریایی
- رشد و گسترش جنگل‌های حرا

شکل ۱۲-۶- گسترش جنگل های حرا

منابع طبیعی

با هدف پیشگیری و مهار سیل و بهره برداری از سیلاب و کنترل فرسایش و رسوب بخشی از اقدامات صورت به شرح زیر است :

- اجرای استخرهای ذخیره آب
- سکوبندی اراضی شیب دار
- کنترل آبراهه ها و تغذیه آبخوان ها

برای مطالعه

جدول ۲-۶

عنوان	واحد	میزان
جنگل کاری	هکتار	۲۴۷۶
تثبیت شن و بیابان زدایی	هکتار	۹۵۰
اجرای عملیات آبخیزداری	هکتار	۴۰۸۰

شکل ۱۳-۶- احداث استخرهای ذخیره آب

بهداشت و درمان

آمارها نشان می‌دهند که بعد از انقلاب با راه‌اندازی مراکز فوق تخصصی جراحی قلب، هماتولوژی، خدمات پزشکی هسته‌ای و تبدیل دانشکده علوم پزشکی به دانشگاه علوم پزشکی تحول اساسی در این زمینه صورت گرفته است. بخشی از اقدامات صورت گرفته به شرح زیر است:

- افزایش تعداد بیمارستان‌ها
- گسترش مراکز بهداشتی و درمانی و خانه‌های بهداشت شهری و روستایی
- افزایش سرانه پزشکان عمومی و تخصصی
- ایجاد پایگاه‌های اورژانس جاده‌ای

شکل ۱۵-۶- دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

شکل ۱۴-۶- اورژانس جاده‌ای استان

شکل ۱۷-۶- مرکز پزشکی هسته‌ای

شکل ۱۶-۶- بیمارستان بوشهر

برای مطالعه

جدول ۳-۶- وضعیت بهداشت و درمان استان

۱۳	تعداد بیمارستان‌ها
۵۰۳	پزشکان عمومی
۳۰۳	پزشکان متخصص
۱۶۰	دندان پزشک
۵۴	ICU
۵۱	CCU
۱۵	رادیولوژی
۶۹	داروخانه
۸۲	مراکز بهداشتی و درمان شهری و روستایی
۴۱	اورژانس جاده‌ای
۳۶	پایگاه‌های بهداشت
۳	ام-آر-آی
۱	اسکن هسته‌ای

شکل ۱۸-۶- صادرات و واردات کالا

حمل و نقل و بازرگانی

استان بوشهر با توجه به پیشینه تاریخی، موقعیت جغرافیایی و ارتباطی، وجود بنادر و همجواری با کشورهای حاشیه خلیج فارس نقش متمایزی را در سطح ملی و فراملی به خود گرفته است. با افزایش گمرک‌های فعال و ایجاد بازارچه‌های مرزی شاهد افزایش صادرات در بخش صنعت و معدن و کشاورزی بوده‌ایم.

مهم‌ترین عملکردها در این بخش به شرح زیر است:

— ایجاد پایانه‌های مسافربری زمینی و دریایی

— توسعه کمتی و کیفی فرودگاه‌ها

— احداث اسکله

شکل ۲۰-۶- تصویر ماهواره ای از اسکله و شهر گناوه

شکل ۱۹-۶- حمل و نقل کالا (گمرک)

فعالیت

۱- چه عواملی موجب رونق فعالیت‌های بازرگانی در استان بوشهر شده است؟

صنایع و معادن

با اجرای طرح‌های بزرگ صنعتی نظیر صنایع نفت و گاز و پتروشیمی، نیروگاه هسته‌ای، ساخت و تعمیر شناورهای دریایی و گسترش شهرک‌های صنعتی، شاهد رشد و بالندگی بخش صنعت در استان بوده‌ایم. از نظر تولید گاز سبک استان بوشهر به تنهایی ۳۷/۷۱ درصد گاز سبک کشور را از طریق پالایشگاه فجر جم تولید می‌کند.

شکل ۲۱-۶- صنایع پتروشیمی

فرهنگ و هنر

بدون شک بالاترین و والاترین عنصری که در موجودیت هر جامعه دخالت اساسی دارد، فرهنگ آن جامعه است. اکنون اهمیت فرهنگ از نقشی که برای آن در زمینه همبستگی اجتماعی، ایجاد انگیزه - پر کردن اوقات فراغت متصور بودند فراتر رفته است. امروزه فعالیت‌های عرصه فرهنگ به حرکتی منجر شده که عنوان «مهندسی فرهنگی» به خود گرفته است. در حال حاضر استان بوشهر دارای ۲۲ مؤسسه فرهنگی و هنری و ۱۸ مجتمع فرهنگی است که همگی بعد از انقلاب اسلامی تأسیس شده‌اند. همچنین ۶۶ درصد کتابخانه عمومی در استان احداث و هم‌اکنون فعال است.

مهم‌ترین فعالیت‌های بخش فرهنگ و هنر به شرح زیر است :

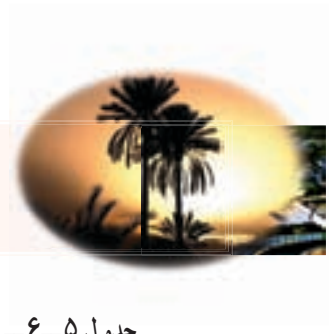
- احداث مجتمع‌های فرهنگی و هنری
- افزایش تعداد کتابخانه (عمومی و سیار)
- افزایش نسبی سرانه کتاب
- افتتاح شبکه استانی - افزایش ساعات تولید.

برای مطالعه

جدول ۴-۶- توزیع مؤسسات و مجتمع‌های فرهنگی و هنری در سال ۱۳۹۰

شهرستان	تعداد مؤسسات فرهنگی و هنری	تعداد مجتمع‌های فرهنگی و هنری
بوشهر	۱۳	۱
دشتستان	۴	۲
دشتی	۴	۱
گناوه	۱	۱
تنگستان	-	۲
کنگان	-	۱
دیر	-	۲
دیلم	-	۱
جم	-	۱

جدول ۵-۶- توزیع مقدار زیر بنای کتابخانه‌های عمومی به تفکیک شهرستان‌های استان بوشهر

شهرستان	بوشهر	دشتستان	دشتی	تنگستان	کنگان	دیر	دیلیم	جم	گناوه	کل
تعداد کتابخانه	۱۳	۱۳	۷	۱۱	۴	۵	۳	۴	۶	۶۶
مساحت (متر مربع)	۴۸۰۸	۶۶۳۸	۱۷۳۸	۱۸۶۵	۲۲۴۰	۱۰۹۶	۱۱۲۰	۱۷۲۸	۲۴۸۴	۲۳۷۱۷

آموزش عالی

تمامی دانشگاه‌های موجود در استان پس از انقلاب اسلامی تأسیس شده که عبارت‌اند از: دانشگاه خلیج فارس، دانشگاه علوم پزشکی، پیام نور، آزاد اسلامی، مراکز علمی و کاربردی و تربیت معلم.

شکل ۲۲-۶- دانشگاه آزاد اسلامی

شکل ۲۳-۶- دانشگاه پیام نور

شکل ۲۴-۶- دانشگاه خلیج فارس

آموزش و پرورش

بررسی شاخص‌های مربوط به آموزش و پرورش نشان‌دهنده وضعیت مناسب استان است. مهم‌ترین عملکرد بخش آموزش و پرورش به شرح زیر است :

- افزایش تعداد مدارس به ۱۹۰۰ واحد
- افزایش نرخ با سوادی (جمعیت ۶ ساله به بالا)
- تجهیز مدارس به کارگاه رایانه و کلاس‌های هوشمند
- اتصال مدارس به شبکه‌های رشد اینترنت (۳۱۶ مدرسه معادل ۱۴ درصد)

جدول ۶-۶- میزان با سواد ی استان

درصد بی سواد	درصد با سواد	سال ۸۵		سال ۷۵		سال ۶۵	
۱۳/۶	۸۶/۴	روستایی	شهری	روستایی	شهری	روستایی	شهری
		۷۹	۸۸	۷۴/۹	۸۶/۵	۵۱/۷	۷۱/۳

دستاوردهای بخش گردشگری

- احداث و گسترش مراکز اقامتی
- ثبت آثار ملی و مرمت آثار باستانی - تاریخی
- افزایش تعداد گردشگران داخلی و خارجی
- ایجاد مناطق گردشگری نمونه

ورزش و تربیت بدنی

- اهم اقدامات صورت گرفته در زمینه ورزش به شرح زیر است :
- ساخت ورزشگاه‌ها
- افزایش سرانه نسبی فضاهای ورزشی
- کسب مدال‌های قهرمانی (کشوری آسیایی، جهانی - پارالمپیک).

جغرافیای طبیعی استان

شکل ۲۵-۶- استادیوم شهید بهشتی

برای مطالعه

عنوان	واحد
سالن ورزشی	۸۱
زمین چمن ورزشی	۳۶
زمین ورزشی روستایی	۳۵
سالن ورزشی ویژه بانوان	۱۰
مجموعه ورزشی	۴۳

درس ۱۵ چشم انداز آینده استان

استان بوشهر با داشتن امکانات مختلف طبیعی و انسانی قابلیت مناسبی برای توسعه دارد. موقعیت حساس و استراتژیک برخورداری از جزیره مهم و حیاتی خارک، منطقه پارس جنوبی شرایط آب و هوایی برای توسعه کشت خارج از فصل و کشت گلخانه‌ای برخورداری از ذخایر ارزشمند آبزیان، وجود ذخایر عظیم گاز، برخورداری از مجموعه‌ای از زیر ساخت‌ها و موقعیت نسبی بازرگانی و... مجموعه این شرایط قابلیت‌ها و ظرفیت‌هایی را برای توسعه استان فراهم ساخته است. براین اساس، مهم‌ترین موضوعاتی که در آینده بر طبق سند چشم‌انداز توسعه استان در بخش‌های مختلف در نظر گرفته شده به شرح زیر است:

کشاورزی

- ۱- بهبود کیفی محصولات زراعی به منظور ارتقا، بهبود امنیت و ایمنی غذایی و رقابت در بازارهای صادراتی
- ۲- افزایش سهم آبزیان در الگوی مصرف
- ۳- توسعه سیستم‌های آبیاری قطره‌ای به منظور افزایش راندمان مصرف آب
- ۴- توسعه آبی‌پرووری در مناطق مستعد استان
- ۵- آموزش نیروی انسانی بخش کشاورزی در جهت افزایش بهره‌وری
- ۶- گسترش و نوین‌سازی فعالیت‌های صیادی و نخلستان‌ها.

صنعت و معدن

- ۱- حمایت از دانشگاه‌ها جهت انتقال فناوری به مراکز صنعتی
- ۲- حمایت و تشویق و کمک به توسعه صادرات صنعتی از استان
- ۳- توسعه صنایع پایه و بزرگ مقیاس استان با اولویت صنایع گاز، پتروشیمی، صنایع دریایی
- ۴- ایجاد زمینه‌های مناسب برای توسعه صنعتی استان و گسترش واحدهای صنعتی جدید در شهرک‌های صنعتی
- ۵- توسعه کمی و کیفی بخش صنعت در جهت تأمین نیازهای استانی و فرا استانی با تأکید بر صنایع گاز، پتروشیمی، صنایع پایین دست و وابسته به آن.

بازرگانی

- ۱- رفع موانع تجاری و حمایت از مشارکت بخش خصوصی
- ۲- اصلاح و نوسازی شبکه توزیع کالا در استان

شکل ۲۶-۶ صادرات غیر نفتی

۳- توسعه صنایع بسته‌بندی، ذخیره‌سازی و انبار داری محصولات.

راه ترابری

- ۱- احداث و توسعه بزرگراه و آزاد راه‌ها
- ۲- توسعه خدمات و تجهیز پایانه‌های باربری و مسافربری و خدمات بین راهی
- ۳- توسعه شبکه راه آهن و اتصال آن به راه آهن سراسری
- ۴- توسعه و تجهیز فرودگاه بین‌المللی بوشهر
- ۵- ارتقای ایمنی و کارایی و کاهش تعداد سوانح و حوادث در جاده‌ها.

عمران روستایی (برق، آب و مسکن)

- ۱- ارائه خدمات به موقع (با کیفیت مطلوب در بخش‌های مختلف به مشترکین)
- ۲- مطالعه و اجرای طرح هادی در کلیه روستاهای بالاتر از ۵۰ خانوار
- ۳- تأمین آب شرب و بهداشتی و اجرای شبکه‌های جمع‌آوری و دفع فاضلاب در مناطق روستایی
- ۴- حفظ و نگهداری و توسعه و بازسازی شبکه‌های آبرسانی مطابق نرخ رشد جمعیت
- ۵- توسعه نظام بیمه‌ای مسکن روستایی.

منابع طبیعی و محیط زیست

- ۱- حفاظت، احیا، توسعه و بهره‌برداری و توسعه پایدار از منابع طبیعی (آبخیزداری)
- ۲- اشاعه فرهنگ منابع طبیعی و اخلاقی زیست محیطی
- ۳- مشارکت در شکل‌گیری تشکلهای غیردولتی در زمینه‌های حفاظت از محیط زیست
- ۴- توسعه فعالیت‌های اکوتوریستی
- ۵- ساماندهی و مدیریت سواحل، بنادر، اسکله‌ها و مدیریت زباله‌ها و فاضلاب‌های شهری

گردشگری

- ۱- توسعه امکانات اقامتی در کنار مراکز گردشگری
- ۲- تربیت نیروی متخصص و راهنما
- ۳- گسترش مؤسسات گردشگری در سطح استان

شکل ۲۷-۶- توسعه مناطق نمونه گردشگری

منطقه گردشگری خاییز

- ۴- ایجاد و توسعه مناطق نمونه گردشگری
- ۵- گسترش فضای سبز شهری
- ۶- فراهم کردن بسترهای مناسب برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی.

صدا و سیما

- ۱- توسعه، ارتقا و بهسازی کمیّت و کیفیت سیستم‌ها و تجهیزات دریافت و ارسال سیگنال‌های صوتی و تصویری
- ۲- تلاش برای افزایش میزان مخاطبان و رضایت‌مندی آنها
- ۳- توجه به تولیدات بومی و محلی
- ۴- برنامه‌ریزی محتوایی براساس افق رسانه ملی

آموزش و پرورش - آموزش عالی

- ۱- ارتقای سطح دانش مدیران آموزشی
- ۲- توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با مشارکت بخش خصوصی
- ۳- بهینه‌سازی امکانات و فضای کالبدی متناسب با سرانه استاندارد به ازای هر دانش‌آموز

- ۴- توسعه علوم، تحقیقات و فناوری و تقویت روحیه تحقیق و ترویج فکر خلاق، اطلاع رسانی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی
- ۵- ترویج و بهبود برابر جنسیتی و توانمندسازی زنان
- ۶- ایجاد پارک‌های علم و فناوری

فرهنگ هنر

- ۱- بستر سازی برای افزایش مشارکت اجتماعی، فرهنگی و سیاسی زنان و جوانان
- ۲- توسعه نقش و جایگاه زنان در سطوح تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری استان
- ۳- تلاش در راستای افزایش تولیدات فرهنگی و بومی اعم از کتاب، فیلم و غیره...
- ۴- توسعه و ترویج فرهنگ قرآنی
- ۵- توسعه مراکز اطلاع رسانی تخصصی
- ۶- بهسازی و توسعه نشریات الکترونیکی.

بهداشت و درمان

- ۱- گسترش کمتی و کیفی بیمارستان‌ها و کلینیک‌های تخصصی و فوق تخصصی
- ۲- آموزش و توانمندسازی جامعه در مقابل بیماری‌ها
- ۳- افزایش کیفیت خدمات آزمایشگاهی
- ۴- توسعه و تجهیزات دانشگاه علوم پزشکی بوشهر.

تربیت بدنی

- ۱- ارتقای نقش ورزش در تأمین سلامتی جسمی و روحی و تقویت توانمندسازی افراد
- ۲- توجه خاص به ورزش بانوان
- ۳- زمینه‌سازی ایجاد باشگاه‌های خصوصی ورزشی
- ۴- توسعه ورزش‌های همگانی
- ۵- افزایش سرانه فضاهای ورزشی
- ۶- ارتقای سطح دانش مربیان
- ۷- توجه به ورزش‌های آبی و ساحلی
- ۸- توسعه ورزش قهرمانی و بستر سازی جهت حضور ورزشکاران در مسابقات معتبر آسیایی.

انرژی

- ۱- فراهم کردن زمینه‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی
- ۲- بهره‌برداری از انرژی‌های نو
- ۳- ایجاد پیوند منطقی بین توسعه منطقه و اثر اقتصادی پارس و توسعه استان
- ۴- صادرات گاز، میعانات گازی، گاز مایع (LPG)
- ۵- اجرای پروژه‌ها توسط مهندسين جوان کشور.

شکل ۲۸-۶- پالایشگاه گاز فجر جم

فعالیت

پیشنهادهای شما در بخش‌های مختلف چیست؟ هر کدام دو مورد نوشته شود.

عمده‌ترین محدودیت‌ها و تنگناهای توسعه در استان

- ۱- متصل نبودن بنا در استان به شبکه سراسری راه آهن
- ۲- شوری آب تعدادی از رودخانه‌های استان به دلیل عبور از تشکیلات نمکی
- ۳- فرسودگی شبکه آب آشامیدنی شهرها
- ۴- نداشتن راهبرد فرهنگی یکسان در استان
- ۵- مهاجرت کنترل نشده در استان.

فعالیت

شما برای رفع محدودیت‌ها و تنگناهای استان چه راهکارهایی پیشنهاد می‌کنید؟

